



Natura 2000-handleplan 2022-2027

VESTLIGE DEL AF AVERNAKØ

Natura 2000-område nr. N125 - Habitatområde H109



Indhold

1. Resumé	3
2. Baggrund	3
2.1 Den lovgivningsmæssige ramme	3
2.2 Miljøvurdering af handleplanen	4
3. Redegørelse for gennemførelsen af seneste handleplan	4
3.1 Vurdering af gennemførelse af seneste handleplan	5
4. Behov for indsatser	5
5. Indsatser fordelt på aktør	6
6. Prioritering af den forventede indsats	7
7. Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	7
Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres planer for forvaltningsindsatser	8
Bilag 2: Kortbilag af Natura 2000-område og kortlagte naturtyper	9

Udgiver: Faaborg-Midtfyn Kommune

Udgivelsesår: 2024

Forsidefoto: Kreaturer græsser, Erik Vinther

Baggrundskort: © Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur

Må citeres med kildeangivelse.



1. Resumé

Denne handleplan for N125 Vestlige del af Avernakø er gældende for 2022-2027 (3. planperiode) og er en udmøntning af den statslige Natura 2000-plan for habitatområde H109.

Hovedformålet med indsatserne i planperioden 2022-27 er jf. Natura 2000-planen:

- Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed
- Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
- Bekæmpe invasive arter

Handleplanen beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2027.

Det overordnede mål for Vestlige del af Avernakø er, at forekomsten af naturtyper og levesteder, skal være stabile eller i fremgang.

Indsatsen i 3. planperiode er primært rettet mod at sikre den eksisterende natur og arter levesteder igennem ekstensiv drift og pleje af området. Den eksisterende natur og levesteder, vil desuden søges sikret igennem yderligere ekstensivering af arealer. Der afsøges ligeledes muligheder for at understøtte naturtypernes robusthed, ved at arbejde med naturlige dynamikker.

Faaborg-Midtfyn Kommune vil prioritere at fortsætte samarbejdet med de lokale lodsejere, organisationer og foreninger mv. Indsatsen udføres både på offentlige og private arealer. Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række understøttende tilskudsordninger, som kan søges gennem Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen, samt midler til Life-projekter som medfinansieres af EU.

2. Baggrund

Miljøstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 257 Natura 2000-områder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte Natura 2000-område og fastlægger de indsatser, der skal igangsættes inden for planperioden 2022–27. Natura 2000-planerne kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

Ud fra Natura 2000-planerne er der udarbejdet Natura 2000-handleplaner. Handleplanerne skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder.

Denne handleplan er udarbejdet af Faaborg-Midtfyn Kommune på grundlag af Natura 2000-plan nr. 125 for Vestlige del af Avernakø. Faaborg-Midtfyn Kommune er ansvarlig for, at indsatserne i handleplanen igangsættes inden udgangen af 2027.

Naturstyrelsen ejer ca. 13 ha af den østlige del af habitatområdet og gennemfører Natura 2000-planen direkte i sin pleje-plan. Der udarbejdes ikke handleplan for de offentlige lodsejeres arealer, hvor de selv udarbejder planer for forvaltningsindsatser, hvorfor data fra deres arealer ikke indgår i selve handleplanen, men kun fremgår af bilag 1.

2.1 Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i:

- miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer)
- naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 2. oktober 2022)
- bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016)

Kommunerne er ansvarlige for at gennemføre Natura 2000-planen på de privatejede arealer.

Offentlige lodsejere er ansvarlige for at gennemføre Natura 2000-planen på deres arealer.

Miljøstyrelsen er ansvarlig for at gennemføre Natura 2000-planen på de privatejede, skovbevoksede, fredskovpligtige arealer.

Handleplanen skal ifølge lovgivningen indeholde nedenstående:

- En prioritering af den forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag – se afsnit 4 og 6.
- De forventede initiativer der tages, for at gennemføre Natura 2000-handleplanen, herunder en plan for interessentinddragelse – se afsnit 7
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunerne, Miljøstyrelsen og offentlige lodsejere – se afsnit 5
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-handleplanen er gennemført for den forudgående periode – se afsnit 3.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

Handleplanen skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen og skal ikke indgå i Natura 2000-handleplanerne.

2.2 Miljøvurdering af handleplanen

Natura 2000-handleplaner er en type af planer, som kan være omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023) – herefter refereret til som miljøvurderingsloven.

Handleplanen er omfattet af miljøvurderingslovens § 8, stk. 2 og er derfor blevet screenet i forhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer. Det er muligt at finde screeningsafgørelsen på Faaborg-Midtfyn Kommunes hjemmeside.

Miljøstyrelsen har foretaget en strategisk miljøvurdering (SMV) af alle Natura 2000-planer. Disse miljøvurderinger findes på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Natura 2000-handleplanens indhold, adskiller sig ikke fra de oplysninger, som allerede fremgår af statens Natura 2000-planer. Da Natura 2000-handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet, er planen blevet screenet til ikke at udløse yderligere miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer.

3. Redegørelse for gennemførelsen af seneste handleplan

Handleplanen for 2. planperiode har været gældende siden udgangen af 2017, og Faaborg-Midtfyn Kommune har arbejdet for at gennemføre de beskrevne indsatser.

Det er muligt at få et samlet overblik over tilskudskompenserede indsatser i Natura 2000-områderne i "Sammenfatning af Natura 2000-planerne 2022-2027" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Nedenstående tabeller viser en oversigt over de realiserede, påbegyndte og planlagte projekter inden for seneste planperiode i Natura 2000-området.

Tabel 1: Følgende indsats er finansieret via kommunernes egne midler eller DUT-midler. (Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.)

	Indsats	Kommunalt ejet	Privatejet
Faaborg-Midtfyn Kommune	Pleje af Kalkoverdrev (6210)	0 ha	8,6 ha
	Pleje af strandeng (1330)	0 ha	15 ha
	Pleje af arealer mod udvikling til Kalkoverdrev (6210)	0 ha	7,4 ha
	Pleje af arealer mod udvikling til strandeng (1330)	0 ha	5 ha

Tabel 2: Følgende indsats er finansieret gennem landdistriktsmidler eller anden finansiering og gælder arealer, der ikke er skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. (Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.)

	Indsats	Kommunalt ejet	Privatejet
Faaborg-Midtfyn Kommune	Ekstensivering af landbrugsjord til udvikling mod hhv. kalkoverdrev og strandeng (Life-Semiaquatic)	0 ha	23 ha
	Pleje af Strandeng (1330)	0 ha	11 ha
	Etablering af paddevandhuller	0 ha	5 stk.
	Oprensning af paddevandhuller	0 ha	1 stk.

Tabel 3: Følgende Life-projekter er iværksat i området

Faaborg-Midtfyn Kommune	LIFE Semiaquatic - Conservation of semiaquatic species in Natura 2000 areas in Denmark, Sweden and Germany
-------------------------	--

Ud over de ovennævnte indsats har myndighederne søgt at gennemføre Natura 2000-handleplanen gennem følgende tiltag:

- Opdræt og udsætning af Klokkefrøer foretaget i forbindelse med gennemførelsen af LIFE-semiaquatic.
- Kommunen har bidraget med to læskure, kreaturvogn og fangstfolde til sikring af afgræsning.

3.1 Vurdering af gennemførelse af seneste handleplan

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer at indsatsen i de tidligere handleplaner er gennemført, men at der fortsat er behov for at følge op på tidligere indsats med afgræsning samt forbedring og genskabelse af levesteder for Klokkefrø. Indsatsen gennemføres som et led i AfterLIFE planen for LIFE SemiAquatic.

Effekten af indsatserne vil blive vurderet løbende i det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA), som overvåger vandmiljøets og naturens tilstand.

4. Behov for indsats

Natura 2000-planen for N125 Vestlige del af Avernakø, beskriver de konkrete mål for indsatsen. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

På baggrund af Natura 2000-planen har Faaborg-Midtfyn kommune vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag. Faaborg-Midtfyn Kommune vil forsøge at indgå frivillige aftaler med lodsejere om drift. Hvor dette ikke er muligt, skal myndigheden påbyde en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for opnåelse af målene i Natura 2000-planen.

Offentlige lodsejere skal selv organisere gennemførelse af indsatser på egne arealer.

Tabel 4: Behov for indsatser for naturtyperne (Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.)

Forventede indsatser		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper	Ekstensivering og genskabelse af 6210 Kalkoverdrev	0 ha	Op til 7 ha	Op til 7 ha
	Undersøge muligheden for at genskabe og sikre naturlig dynamik i 1150 Kystlagune	-	Op til 7 ha.	Op til 7 ha.
	Undersøge muligheden for at genskabe og sikre naturlig dynamik på Strandeng (1330)	-	Op 5 ha.	Op 5 ha.
	Sikre pleje af Strandeng (1330)	26 ha	0 ha	Op til 26 ha
	Sikre pleje af Kalkoverdrev (6210).	8,6 ha	0 ha	Op 8,6 ha
	Sikre pleje af areal der potentielt kan udvikle sig til Strandeng (1330).	13,4 ha	Op til 6 ha	Op til 19,4 ha
	Sikre pleje af areal der potentielt kan udvikle sig til Kalkoverdrev (6230).	10 ha	Op til 15 ha	Op til 25 ha

Tabel 5: Behov for indsatser for arter udover indsatser for naturtyper på lysåbne naturtyper og skovnaturtyper uden fredskovspligt (Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.)

Forventede indsatser	Skøn over behov:		
	Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Forbedring af levesteder for klokkefrøer	Ca. 4 stk.	Ca. 2 stk.	Ca. 6 stk
Nye levesteder for klokkefrøer	Ca. 4 stk.	Ca. 3 stk.	Ca. 7 stk.

5. Indsatser fordelt på aktør

Faaborg-Midtfyn Kommune er ansvarlig for N125 Vestlige del af Avernakø handleplanens indfrielse.

Naturstyrelsen er ansvarlig for at gennemfører Natura 2000-planen på deres areal. Dette vil fremgå af deres pleje-plan for området.

Myndighederne er ansvarlige, jfr. ovenstående fordeling, for gennemførelse af handleplanen undtagen for offentlige arealer, hvor lodsejer selv er ansvarlige for at gennemføre handleplanen. De fleste indsatser er geografisk bestemt, hvorved den nævnte myndigheds- og arealdeling er gældende. Det er muligt at finde relevante Natura 2000-geodata i MiljøGIS¹. Endvidere kan overvågningsdata fra NOVANA-programmet tilgås via Danmarks Miljøportal² og i Natura 2000-basisanalyserne. Hver myndighed eller lodsejer er ligeledes ansvarlige for de arter på udpegningsgrundlaget, som ikke er geografisk fordelt på baggrund af overvågningsdata, inden for deres respektive myndighedsområde eller egne arealer.

¹ Link til Miljøgis (<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>)

² Link til Miljøportalen (<https://www.miljoportal.dk/>)

6. Prioritering af den forventede indsats

Natura 2000-planerne 2022-2027 har især fokus på en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. Samtidig fastholdes en række indsatser, der er kendt fra de gældende planer.

Overordnet fokus med indsatserne i 3. planperiode (2022-2027) er:

- Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed
- Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
- Bekæmpe invasive arter

Prioriteringen af de nødvendige indsatser i planperioden er sket på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete indsatser (se afsnit 4).

Faaborg-Midtfyn Kommune vil prioritere at fortsætte samarbejdet med de lokale lodsejere, organisationer og foreninger mv. omkring arbejdet med at realisere handleplanen.

Faaborg-Midtfyn Kommune vil prioritere:

- at fortsætte samarbejdet med lodsejere, organisationer og foreninger mv. omkring arbejdet med at realisere handleplanen,
- at følge op på LIFE-Semiaquatic projektet for Avernakø, og sikre udbredelsen af egnede levesteder for Klokkefrø.
- at fastholde indsatsen fra 1. og 2. planperiode og arbejde for fortsat afgræsning af eksisterende arealer samt arbejde for mere sammenhængende afgræsning, bl.a. ved ekstensivering af landbrugsarealer
- at bidrage til yderligere sammenbinding af habitat-naturområder samt etablering af større og mere robuste græsningsområder ved bl.a. ekstensivering af omdriftsjord.

7. Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Her nedenfor, i tabel 6, ses Faaborg-Midtfyn Kommunens plan for interessentinddragelse i forbindelse med indfrielsen af Natura 2000-handleplanen.

Tabel 6. Forventet plan for interessentinddragelse

Interessent	Initiativ	Tidsplan
Det Grønne Råd	Årlig orientering af Det Grønne Råd og samtidig Teknik- og Miljø Udvalget om status for handleplanens indfrielse.	Hele planperioden
Private lodsejere	Fastholde løbende dialog med ejere og forpagtere for at sikre optimal pleje af arealerne, herunder støtte op om et naturplejenetværk omkring erfaringsudveksling mv. Derudover undersøge muligheden for gennemførelse af projekter.	Hele planperioden
Foreninger med særinteresse i området	Tilbyde dialogmøder	Hele planperioden

I forbindelse med gennemførelse af projekter vil Faaborg-Midtfyn Kommune i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget gennem en transparent og involverende proces. Metoden vil afhænge af projekttype, projektets størrelse og antal lodsejere.

Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres planer for forvaltningsindsatser

Naturstyrelsen er i gang med at udarbejde en plan for forvaltningsindsats for deres del af Natura 2000-området. Den forventes at være tilgængelig i løbet af foråret 2024 og det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at indføje resume af statens forvaltningsindsatser.

Det vil være muligt at finde den fulde plan for forvaltningsindsats på Naturstyrelsens hjemmeside: www.nst.dk når den bliver offentliggjort.

UDKAST

Bilag 2: Kortbilag af Natura 2000-område og kortlagte naturtyper.

